

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatása
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Ugron Gábor meghalt.

A magyar földnek kialudt egy heves, örökké kitörésre kész vulkánja. Ugron Gábor meghalt.

Nem is olyan nagyon régen mennydörgést, villámlást, vihart jelentett ez a név. Mikor Ugron Gábor felszólt, a magyarság tüzes temperamentuma, izzó szabadságszeretete, rajongó optimizmusa tört magának utat, szenvedélyességével áttört minden korlátot, impozáns szellemi erejével legázolt minden ellenfélt e ragyogó szónoki szépségeivel magával ragadta az egész országot. Volt idő, amikor hatalmas ellenzéki pártot róla neveztek el s az egész országot meg akarta mozgatni a függetlenségi eszmék terjesztése érdekében alakított népszövetségével.

Emlékezetes az a férfias, hazafias és bátor magatartása, melyet az egyházi politikai javaslatokkal szemben tanúsított; meggyőződéséből nem engedett, a javaslatok ellen szónoki ereje teljességével küzdött, bár tudta, hogy amily nemes ez a küzdelem, annyira ki fogja maga ellen hívni a liberálisok bosszúját. Ekkor állott dicsősége tetőpontján.

A székely Ugront rabonban névvel tisztelték meg barátai, e néven rettegtek ellenfelei s népszerűségét egyedül Apponyi multa felül.

Aztán jött a nagy fordulat. Aki elől jár a csatában, ugyan ügyeljen az épségére s ne hagyjon egyetlen fedetlen pontot sem, mert bizonyos, hogy oda fogják irányítani a leggyilkosabb golyókat az ellentáborból. Ugron hagyott egy ilyen fedetlen helyet: azt a bizonyos zabszállítási ügyet. Ezen a ponton igyekeztek ellenfelei visszaadni neki azokat a súlyos csapásokat, melyeket kénytelenek voltak tőle elviselni. A rettenthelen függetlenségi harcos, mint a közös hadügyminisztérium szerződéses zabszállítója: valóban pikáns téma, amelyet könyörtelenül kihasználtak ellene. Azután jött a másik ügy: a Székely Takarékpénztár pöre, melyből súlyos pénzbüntetéssel sikerült ugyan megszabadulnia, de népszerűsége, nevének varázsa helyrehozhatatlanul meglépe került ki az ügyből. A nagy harcosból, aki egyformán megállotta helyét Garibaldi csapataiban, a Commune véres napjaiban s a parlamenti küzdelmek veszedelmei közt, egyszerre igen csendes ember lett. Néha fel-felszólt, nagy szónoki ereje meg-megvillant, még emlékeztetett a parlamenti küzdelmek egykori Toldi Miklóására, de már nem volt az egykori félelmes és rajongva csodált vezér. Megtört időnek előtte.

Mélyeséges részvétellel áll az ország közvéleménye Ugron Gábor nyitott ko-

porsója előtt. Olyan férfiu beszédes ajaka némult el, aki hivatalos volt vezérré lenni s nemzetét fölrazva, ragadni magával előre, ragyogó, nagy célok felé. A szónak kevés nagyobb mestere volt még a mi, szónok nemzetből kiválogatott országgyűlésünkön is. Szónoki hatalmával az első közé küzdötte föl magát — s ott föl kellett meghotlania és elesnie, majd mikor a botlást már a feledés homálya borítaná, mikor szelleme újra szárnyra kelhetne, sirba kell temetkeznie. Ellenfelei is megilletődéssel kell hogy kísérik elmúlását. Nagy tehetség volt, gyöngeségei mellett megáldva a magyar faj kiválóságaival is. Elmúlása nem történhetik nyomtalanul, neve benne van a magyar történelemben s megüresedett helyére soká fognak megilletődéssel tekinteni a parlamentben és a közéletben.

Azon a helyen egy igazi magyar vulkán lobogott — és elemészlette tüzével önmagát. *

Ugron Gábor élete.

Ugron Gábor 1847-ben Udvarhelyszék-Szombatlai községében született. Iskoláit Székelyudvarhelyen, a jogi tanulmányokat pedig a budapesti és bécsi egyetemen végezte. Jogász korában Budapesten Bartha Miklóssal »Ördögördő« című humorisztikus ellenzéki lapot szerkesztett. A bírói és állami vizsgákat letétén, 1869-ben egyévi önkéntes lett a József főherceg nevével viselő gyalogezredben. Azután Budapesten és szülőhelyén tanulmányokkal és az irodalommal foglalkozott. 1871-ben Franciaországba sietett, hogy ott a köztársaság javára ajánlja fel kardját. Majd Olaszországnak vette útját, ahol Garibaldi Ricottai táborába szegődött és több csatában vett részt. A béke megkötése után Párisba ment s ott volt a Commune egész uralma és küzdelme alatt s az »Ellenőr« számára írt leveleket.

Ezután Angolországba utazott, honnan 1872-ben visszatérve, Udvarhelyszék képviselővé választotta. Az 1882—4-iki országgyűlésen Kolozsvár II. kerületét képviselte, 1884-ben itt kisebbségben maradt, de megválasztatván Marosvásárhely I. kerületében és a székelykeresztúri kerületben, az előbbi mandátumát foglalta el. 1887-ben a kecskeméti I. és az oklándi kerületben győzött s az utóbbi mandátumról mondott le. 1892-ben Szatmár és Kecskemét I. kerületében választott meg, de a szatmári kerület megbízását tartotta meg. Az 1887-iki országgyűlés utolsó ülészakájában tizenhét-magával kivált a függetlenségi pártból és megalkototta a 48-as pártot. Ugyanebbe az időbe esik első szereplése a delegációban, nemkülönben a Szapáry-féle közigazgatási törvényjavaslat ellen való obstruálása.

Az egyházi politikai javaslatok egy részét, főleg a polgári házasságkötés kötelező formáját, mindvégig hevesen ellenzte híveinek élén, akiknek legnagyobb része az 1896-iki választásoknál vele együtt kibukott. Csak 1899 március 26-án Banffy báró lemondása után jutott ismét a szilágysomlyói kerület egyhangú választása folytán a Házba, ahol pártja élén a kormányval szemben ellenzéki álláspontot foglalt el. Az 1898—1901. delegációban részt vett.

A kath. autonómiai kongresszuson a kisebbség élére állott. 1901-ben a szilágysomlyói kerület, többszöri kijelentései ellenére, hogy nem vállal mandátumot, egyhangulag újra megválasztotta. Az 1903-iki obstrukciónak egyik vezére volt. A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottságának tagja volt, de 1905. őszén lemondott e tisztségről. Az 1905-iki általános választások alkalmával a szilágysomlyói kerület újra megválasztotta. Az 1905—6-iki nemzeti küzdelem idején a küzdők sorában állott.

Betegsége.

Ugron Gábor két hét óta betegeskedett. Valahol meghűlt és influenza győzött. De a hatalmas természetű ember a betegségével is harcolni akart.

A felesége, születet tsarándi Knöpfler Mária és Vilma leánya orvost akartak hivatni. Ugron azonban erősen tiltakozott az orvos ellen. És bár erősen kinezta a láz, mégis bejárt a kórházba.

Szerdán reggel, amikor fölébredt, nagyon gyengének érezte magát. Közölte családjával, hogy nem megy be a Házba s azóta nem is kelt fel többé.

Orvost még mindig nem engedett magához. Azzal nyugtatta meg az aggódo családját, hogy ő érzi a legjobban, hogy nem kell orvos.

— Csak egy kis hűlésről van szó! — mondotta vigasztalólag.

A felesége és a leánya vasárnap reggel érkeztek meg Marosvásárhelyről Budapestre. Délután sétálni mentek a városba és az ő távollétük alatt halt meg Ugron.

Az utolsó percek . . .

Este 6 óra volt. Ugron Gábor magasra fektetett párnákon tartotta a fejét és újságot olvasott. Becsöngette a szobaleányt, akinek utasításokat adott a fűtést és szellőztetést illetőleg.

A szobaleány a betegség ideje alatt félóránként be-benézett a beteghez, hogy nincs-e valami kívánsága. Félhétkor is benyitott.

— Parancsol valamit a méltóságos ur? (Igy titulálta a cselédség.)

Ugron nem válaszolt. Hörgött . . . A szobaleány egy közelben lakó orvoshoz, dr Köves Mórhoz futott segítségért. De Köves és az időközben megérkezett Ugronné által hivatott Imrédy tanár már csak a halált konstatálták. Szívvelébredés ölte meg a kiváló politikust. Eleteinek utolsó pillanataiban egy hírlapot szorongatott a kezében . . .

A temetés.

A halálesetről táviratilag értesítették Ugron fiát, ijabb Ugron Gábor nyugalmazott főispánt, a ki aznap érkezett Budapestre.

A gyászszertartás kedden délután fél három órai or lesz a József-körut 32. számú gyászházban, ahonnan a Keleti pályaudvarra viszik a koporsót és onnan indítják Székelyudvarhelyre, ahova 25-én érkezik. Székelyudvarhelyről Szombatlárára viszik a halottat, ahol 26-án helyezik örök nyugalomra.

A fővárosban gyorsan híre terjedt Ugron váratlan halálának. A politikai világ számos kitűnősége és társadalmi életünk sok előkelő tagja fejezte ki részvétét a gyászoló családnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 23.

Berzevich Albet elnök negyed 11 óra után megnyitja az ülést. A jegyzőkönyvet észrevétel nélkül hitelesítik.

Ugron Gábor emléke.

Elnök: Bizonyítható megdöbbenéssel fog értesülni róla a képviselőház, hogy kiváló társunk, a Háznak egyik legrégibb és legtevékenyebb tagja Ugron Gábor tegnap este meghalt. Alig néhány napja köztünk járt az életmeccs korában is délceg férfi, hallottuk szavát, mely mindig magára tudta vonni a közfigyelmet. S ma már nincs az élők sorában. Jeles tehetségei és szónoki temperamentuma, széleskörű műveltsége szinte kijelölték már fiatal korában számára az utat. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni. Temetésének idejét a háznagy hivatal fogja közzétenni. Fájdalunkat a mai jegyzőkönyvben fogjuk megörökíteni. Özvegységének részvétét fejezi ki a Ház. Kéri a Házat a megüresedett választókerületben a választás iránti intézkedéssel az elnököt felhatalmazni.

Több kérvény bemutatása után következett a

bankvita.

Napirend előtti:

Okolicsányi László szólalt fel személyes kérdésben. Polonyi vádjaira kíván válaszolni, aki azt mondta, hogy megtagadta régi hivallását. Ezzel szemben kijelenti, hogy 20 éve, hogy a függetlenségi eszméknek híve, és mikor a két függetlenségi párt elvált egymástól, ő is azon az állásponton volt, hogy az önálló bank 1917-ben állíttassék fel.

Horváth Mihály: Magyarországnak Ausztriához való viszonyát egy házassághoz hasonlítja, melyben a házasság örökös civakodásban élnek. Ezen visszas állapokat csak úgy lehet megoldani, ha a felek egyszerűen elválnak

Magyarország gazdasági megüresödése céljából követelnünk kell az önálló bank felállítását és el kell válni attól a féltől, akivel örökös harcban állunk és akik mindenkor győzedelmeskednek felettünk. Hangoztatja, hogy a közös bank nyereszkesedésének felosztása alkalmával nem részesedünk egyenlően; maga a vezetés nem felel meg a paritásnak, mindent osztrák szellemben vezetnek és teljesen kiforgatnak jogainkból. Csatlakozik Kossuth Ferenc és Földes Béla határozati javaslatához és kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Eljenzés a baloldalon.)

Abrahám Dezső: Foglalkozik az osztrákok politikájával, amely mindig Magyarország ellen irányul. Az osztrák már évszázad óta államadósságba kergeti a magyarokat s a közös bank mellett súlyos terhek nehezedenek vállainkra. Levezeti azután az Osztrák-Magyar Bank történelmét és megállapítja, hogy a közös bank megvalósítása előtt is az volt az osztrákok célja, hogy nemzeti önállóságunk és függetlenségünket gyöngítsék. Hosszasan beszél a készfizetés felvérléről, majd szünetet kér, hogy beszédét szünet után folytathassa.

Elnök felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Abrahám Dezső statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy egy-két évtized múlva gazdaságilag teljesen a tönk szélére jutunk a közös bank mellett.

Beszéde végén határozati javaslatot nyújt be, melyben kéri, hogy az egyforintosokat vonja be a kormány és egykoronásokat veressen.

Az ülés 3 órakor ért véget.

Az új bécsi nuncius. Rómából jelentik: Az Osservatore Romano értesülése szerint a bécsi udvar hozzájárult Magre Bavona Alessandro, pharsalusi püspök, brazilia nunciussának bécsi apostoli nunciussá való kinevezéséhez.

Farsangi ebéd Radu püspöknél.

A farsang alkalmából dr. Radu Demeter nagyváradi görög szertartású katolikus püspök vasárnap nagyszabású diszebedet adott, amelyen maga köré gyűjtötte Nagy-Várad város vezető férfait és többi előkelőseit.

Déli 1 órakor összegyűltek a meghívottak, akiket dr. Radu Demeter püspök palotájának művészifeg kiképzett és díszített nagy szalonjában fogadott, lebilincselő szívéllyességgel.

Az ünnepi lakoma kiemelkedő mozzanata volt a püspök fenkőlt szellemű tószta, amelyben az anyagi szózatból kiindulva, a béke áldását fejtegette.

A remek pohárköszöntőnek méltó párja volt Hlatky Endre főispán beszéde, amelyben a nemzet kebelében élő népek egymást megértésből fakadó békét hangsúlyozta.

A püspöki palota tágas ebédlőjében volt terítve a diszes társaságnak.

Az asztal közepén a vendégszerető házigazda, két oldalán pedig Fetser Antal felsz. püspök és Hlatky Endre főispán foglalt helyet.

A többi székeket pedig a következő vendégek foglalták el:

Dr. Lányi József tinnini püspök, Széchenyi Jenő apátkanonok, dr. Bundala Mihály apátkanonok, Rimler Károly polgármester, Nyes Mózes, Butean János, dr. Stan Floris, Ciceronescu Sámuel gör. kath. kanonok, Gera Sándor jószágkormányzó, Fráter Barnabás alispán, Keszthelyi Zoltán m. főjegyző, dr. Mórincz Ernő m. főorvos, dr. Wallner Ödön m. főügyész, Verner Kálmán m. árvaszéki elnök, Bordó Ferenc v. főjegyző, Kőszeghy József v. főmérnök, dr. Mayer László v. főorvos, Lukács Ödön v. tanácsos, Medvigy Mihály ny. táblai tanácselnök, Urbán Adolf táblai tanácselnök, Imrik Péter curiai bíró, dr. Sereghy Mihály táblabíró, Stanislavszky Adolf kir. főügyész. Velyánszky

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Bréville kisasszony naplójából.

Tudomásomra jutott, hogy Speeneckeréknél a szokásos banális estély helyett szeptemberben kerti mulatságot adnak.

Duplentin Genéviéve, akinek három millió van, férjhez megy a fiatal Speeneckerhez, akinek harminc van. Ne gondolják, hogy emögött az egyszerű frázis mögött amerikai gunylappang. Nem. Csak arról van szó, hogy irigység és vágyakozás nélkül nézem végig ezt a dolgot. Aztán meg az ember mindig nyer valamit, ha ennyire gazdag emberekkel érintkezik; lenézheti ruháik mintáit s kényelmére nyújtózkodhatik fényűzéssel berendezett termeikben. Nekem azt mondták, hogy a Speeneckerék palotája gyönyörű. Párisban egy kertjük van, néhány holdnyil Sőt azt mondják, hogy a Madeleine közelében két tehenet tartanak, amelyek füvet legelnek s e füveknek minden szála egy-egy louisba kerül. És most azok alatt a fák alatt, amelyek egy orléansi herceg álmai fölött öröködni, tündéri fényűzést fognak rendezni! Ó, nekem nagyon szépnek kell lenni ezzel az alkalommal.

— Elég neked a tizenhatsz esztendő — mondja az apám, aki orvos és bölcs egyszemélyben s aki a nagy alkalmakkor csak annyit változtat öltözetében, hogy fekete selyem nyakkendőjét fehér pikéttel cserélte föl. Ő nem is megy el sehhez a népséghez, — mint ahogy őket megvető vállvonással nevezi, de mama elvise engemet hozzájuk. Egész fehér ruhát öltök magamra, bájos kalappal, 1830. évi rózsagilandjaival, amelyben a fehértől a haragos vörösig minden szín megvan. Olyan leszek, akár csak egy Winterhalter szállott volna le a falról, aranyos kertjéből.

Előadást is tartottam a fellépésemről, de a diszleteket a szerény hajlékunk képezte, a melyért 3200 frank évi lakbért fizetünk s a közönséget Karolin, a szakácsné. Ah, ha a párisi előkelő és divatos népség is úgy el lenne ragadtatva általam, mint az én jó öreg Karolinám, vagy a mama! De erre nem is számítok. Álmodom úgy mutatja a jelenetet, hogy mindenki visszafordul utánam, a mint belépek, a valóságban azonban bizonyíthatóan észrevétel nélkül fogok elvegyülni a tömegben. Na, de majd meglátjuk!

Én már határozottam életem fölött. Ha nem találom mielőbb egy elfogadható férjre, a színpadra lépek. Imádom a jó vacsorákat, kintünön tudok monológokat előadni és ismerem a férfiakat. Milyen sikereim lennének. Es tizenöt sor gyöngyön, meg egy autón alul

nem fogok egy jó szót sem szólni senkihez!

De elérkezett a nagy nap. Két óra már elmúlt. A mi taxi-autónk kétszáz magánfogót után cammog, lihegő nyögéssel. Mennyi ember! Hogy a kellemetlenségünk teljes legyen, egy rossz máju szőfőre bukkantunk, aki nem akar felhajtani az entrée-ig, mert rest várakozni, hanem rá akar venni bennünket, hogy előbb szálljunk ki s tegyük meg azt a néhány lépésnyi utat gyalog. Természetesen eszemben sincs óhajításának eleget tenni. Hogyne, majd kimelegedve, lucskosan, gya'og érkezünk meg! — De nem veszíthetem el az egész napot — mormogja ő. — A Montorgueil-utcában vár reám egy kliensem. En megragadom a szócsövet s kiszólok neki, hogy maradjon nyugodtan, mire ő dühösen visszakiált: — Jól van, kapitány ur! — Ime, a középszerűség átka ez is.

Végre mégis megérkezünk. A teremajtóban a ceremónia nester bekiáltja szerény nevünket:

— Bréville uró és leánya!

Genéviéve elémbe fut. Edes kis jószág! Az orra oly kicsi, oly keskeny és annyira benőtt az arcába, hogy valóságos érdem tőle, hogy ezen keresztül lélekezni. A kezei azonban elég markosak arra, hogy bel- ne fáradjanak a férje aranyainak számlálgatásába. Vajjon mért veszi őt el ez a miliomos? Genéviéve kétszínű

Estélyi- utcai és vadászcipő-különlegességek

egyedül

„KOBRAK“-nál

Helybeli és vidéki telefon: 847.

Rákóczi-ut 3.

Gyula táblabíró, Nizsalovszky Endre törvényszéki bíró, Bakó József, Varró Domokos műszaki tanácsos, Kolossy Béla kir. erdőfelügyelő, Papp Elemér kir. főmérnök, Pekánovics Imre, Petrás István máv. forgalmi főnök, Butyka Lajos máv. állomásfőnök, dr. Bezóky Alajos, kir. jogakadémiai igazgató, dr. Hoványi Gyula jogtanár, dr. Vass Bertalan kir. tanterületi főigazgató, Novontny S. Alfonz főgimn. igazgató, dr. Gedeon Alajos reáliskolai igazgató, dr. Kovács S. János keresk. isk. igazgató, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, Szirmay Miksa segédtanfelügyelő, Miskolczy Barnabás kir. közjegyző, Huzella Gyula kir. keresk. tanácsos, Rednik Gábor orsz. képviselő, Bölény József orsz. képviselő, dr. Wimmer Julián irg. r. főorvos, dr. Frankó József, Rádl Ödön, Papp Miklós min. tanácsos, dr. Kiss Döme, dr. Papp Korjolan, dr. Konrad Márk, dr. Fráter Imre, Sulyok István ref. esperes, Nagy Márton főszolgabíró, Papp János ny. m. főjegyző, Rimánóczy Kálmán, Markovits Antal, Des Echerolles Kruspér Sándor, Des Echerolles Kruspér Gilbert, dr. Márkus László orsz. képviselő, dr. Baróthy Pál kir. ügyész, Hiemensch Frigyes, báró Szokoll József ny. alezredes, Wertheimstein Alfréd, dr. Ertsey Péter orsz. képviselő, Dietrich Albert tábornok, Perceczky Jenő honvéd ezredes, Gralleit Konrad, Dieterich Rudolf tüzér ezredes, Jankovits Károly, Ránffy Zsigmond honvéd alezredes, eszécsi Nagy Imre, honvédhúszer őrnagy, Kozári Gyula hadapródisk. felkész.-tanár, dr. Lázár Aurél ügyvéd, Sas Ede, Szirmai Ödön, Hegedüs Nándor, Vidosics Gyula hírlapírók, dr. Papp Izidor, Selagian Szever, Gentz János esperes, Ditz Mihály esperes és az udvari papság.

Távolmaradásukat kimentették: dr. Miskolczy Ferenc főispán, Grünzweig Artur altábornagy, Erős Rezső püsp. jószágkormányzó, Mangra Vazul g. kel. püspöki helynök, dr. Laurán Agoston g. katli. nagyprépost, Siket Traján postaigazgató, dr. Várdy Zsigmond orsz. képviselő, Gerő Armin r. főkapitány, dr. Berkovits Ferenc ügyvédi kamarai elnök.

Az ötödik fogásnál dr. Radu Demeter püspök felemelkedett helyéről s a következő pohárköszöntőt mondta, a jelenlévők tetszésétől kísérve:

mosollyal mutatja őt be nekem: — A vőlegényem, — Brévilac kisasszony, legjobb barátom! — Es ezzel elkezdünk banalitásokat mondani egymásnak. Később bemutatnak még néhány férfit. Egy van közöttük, egy kis, vörshajú, aki dadog s ki hunyt szemekkel néz a cvikkere mögül. Fiatal orvos ez, aki fuvolahangon magyarázza tudományát. Megkérde tőlem, vajjon a papa a híres tuberkulózis-specialista e? En boldogan, hogy belekapaszkodhatom valami ürügybe, azt mondom neki, hogy megkeresem papát s be fogom őt neki mutatni. A kis vörös boldogan hajlong és én eltűnök.

Es most kedvemre bámulhajok. Mennyi gyönyörű kép van itt a falakon. Boilly, Laneret, Watteaul De itt sem maradhatok soká csendesen. A vőlegény észreveszi, hogy egyedül vagyok s egy másik hülye barátját mutatja be nekem, aki beleizzad minden egyes mozdulataiba. Fogadni mernék rá, hogy először van nyilvános mulatságban. A buffethez vezetem.

Egy csésze teát kérek magamnak s mikor nem néz oda, teámmal kezemben kisiklom a mellékterembe, ahol a menyasszony ajándékai vannak kiállítva. De utközben megcsuszom s teám az ajándékoktól roskadozó asztal mellett áll, fekete frakkos ur kabátjára ömlök. Ez az idegen nagyon csinos fiu. Nem lehet több

Kedves Vendégeim!

Valamint a multban, ugy ez alkalommal is kiváló örömmre szolgál, hogy egy ily díszes vendég-koszorut üdvözölhetek szerény asztalomnál.

Az emberiség történetében a legnagyobb esemény közvetlen ünneplésének benyomása alatt állunk még mindig, amelynek megtörténtekor ragyogó fényesség támadván, e szózat jöve a mennyből: »Es a földön békeség a jóakaratu embereknek.« Igaz és szent béke volt az, amely a Próféta szerint, az igazsággal egyesülvén, mindenfelé, amerre elhatott és befogaadásra talált, kimondhatatlan jótételemények ki nem merülő kuforrásává lett.

Nekünk Uraim, akik eleinktől közel két ezer év óta öröklött szent hagyomány szerint, évről-évre ünnepejük azon nagy eseményt, erős a meggyőződésünk, hogy ha lelkeinket mind jobban és jobban át fogja hatni azon mennyei világosság s sziveinket mindinkább uralni fogja azon magasztos béke szelleme, — lelki erőnk nemcsak az egyéni, hanem a polgári erények bősége tényezőivé válnak s ekként annál eredményesebben fogunk a közjó előmozdítására és drága hazánk (Éljenés.) felvirágoztatására közreműködhetni.

Legyen hát uraim, legyen békeség a földön és egyetértés a jóakaratu emberek között. (Hosszas éljenés.)

Pár perc mulva Hlatky Endre főispán mondott igen szép tósztot, ugyancsak a békéből kiindulva.

Azok után — ugymond — amikor Oméltósága ajkairól az imént elhangzottak, eszébe jut az a nagy kérdés, mely ma az egész világot uralja és előtért igyekszik szerezni: az örök béke. Kijelenti, hogy bármiként vélekedik és viseltetik a szabadgondolkodókkal szemben, ezt az eszmét, az örök békét kihivhatatlannak tartja. Sajnos, hogy így van megalkotva az ember, de minden békés törekvés dacára a nemzet a más nemzettel szemben fegyverrel megvédelmezi magát a jogtalan támadások ellen, a jövőben is.

De ha nem hisz az örök békében, hiszi,

hogy bent, a nemzet kebelében annak fiai egymást megértik. Ha vannak is eltérések, a különböző eszmék különböző táborba gyűjtik a nemzet fiait s mindenki igyekszik elvei mellett kitartani, azt mindannyinak be kell látnia, hogy csak akkor érjük el a boldogulást, ha egyetértve munkálkodunk s átérezzük, hogy egy hazának a fiai vagyunk. Ezért a békéért üriti poharát s kívánságát hozzáfűzi s Méltósága fohászához, hogy adjon Isten békét a nemzet fiai között. (Éljenés.)

Pompos, kedélyes hangulatban 4 óráig maradt együtt az előkelő társaság, mikor a szíves házigazdától búcsút vettek.

A kitűnő disztribúció étlapja a következő volt:

- Consommé Montalembert
- Esturgeon froid — Sauce Romanoff
- Langue de boeuf piquante
- Hachis de volailles
- Faisan — Coque d'Inde — roties
- Salades hors saison
- Compots mellées
- Glaces á l'Abdéraime
- Tartes variées
- Dessert — Fromages — Fruits
- Pâtisseries

A magyar delegáció. Ma délelőtt ül össze a magyar delegáció. A mostani ülésés folytatása a mult hónapban megnyitott ülészaknak és elsősorban az idei közös költségvetést fogja tárgyalni. A javaslatokat báró Burián közös pénzügyminiszter terjeszti a delegáció plenáris ülése elé, amelyen kivüle még gróf Esterházi Pál külügyi osztályfőnök és Hoffmann Hugó altábornagy, hadügyi osztályfőnök vesznek részt.

A közös pénzügyminiszter és az osztályfőnökök tegnap utaztak el Bécsből. Budapestben csak egy napig maradnak, de vasárnap mindhárom közös miniszter Budapestre jön és itt marad a delegációk egész ideje alatt.

huszonöt évesnél, gomblyukában az életmentők háromszintű kintüntetése. Ah, most az én életemet is megmentette! Nem álltam volna soká e sok hülye között. Elkezdünk beszélgetni. Bizonyítal valami fiatal diplomata, mert mindenkit ismerni látszik.

Arja kérem őt, hogy ne tágiuton mellőlem mert a fiatal orvos észrevett s felénk közeledik. Mikor hozzánk ér, bután ránk bámul, majd így szól: Ah, végre hát megláthatom a kisasszony edes atyját. Erre persze mindketten nevetésben törtünk ki. Es én magyarázom:

— Uram, a papa kénytelen volt hazamenni, egy kissé fájt a feje. De máskor, ha úgy akarja . . .

Végre távozik s én ismét új lovagomhoz fordulhatok. Ő a közönséget bírálhatja s szól:

— Kegyed, kisasszony, el sem tudná képzelni, mennyire vegyes egy ilyen társaság!

— Igazán? — kérdelem.

— Van itt mindenféle ember. Ime, a régi római nagykövet, mellette közvetlenül egy vivőmester, akit hamis kártyázásért Franciaország minden klubjában bojkottáltak.

— Lehetséges ez?

— Ob, ezek mindentüvé betérköznek. Sokszor az inast vesztegetik meg s ha egyszer benn vannak, a skandalum elkerülése végett szemet hunynak fölöttük.

— De hisz ez rettenetes!

— Ez Páris! Ah, de nemcsak a férfiak ilyenek. Vannak itt például szép asszonyok, a kik a végletekig — kleptománikusok.

— Ön gyakran jár társaságba, uram?

— Fájdalom igen, kisasszony.

— Mert fájdalom?

— Mert a legtöbbször — a jelen eset természetesen kivételt képez — rettenetes egy ilyen estély.

— Bevallom önnek, hogy nekem ez az első nagyobb szabásu estém. Szülőim igen visszavonultan élnek. Apró teákat rendezünk 9-től 11-ig, minden szerdán. Ha ön . . .

E pillanatban a mama dühös legyezőjeleket csinál felém a másik szobából.

— Mama hiv, — szólok sajnálkozva — ha ön akarja, hogy mamának bemutassam, talán erre menjünk, Speenecker ur elvállalja a . . .

— Az ismeretlen zavartan felel:

— Szívesen megtenném, kisasszony, de nem mozdulhatok e szobából . . .

— Nem mozdulhat! Es szabad-e kérdeznem miért?

— Kérem! En a menyasszony ajándékai megőrzésére kirendelt privátdetektív vagyok.

Nyolc nap mulva a színpadra lépek.

Henri Duvernois.

Csak még rövid ideig!

Rendkívül leszállított árak: Üzlet áthelyezés miatt (Szalárdi-utca 9 re) a még raktáron levő mellfűzők és fűzővédők beszerzési áron alól lesznek kiárusítva.

Próba küldemények bárhova!

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

Rosenzweig Rózánál RÁKÓCZI-UT 3. szám.

Az osztrák delegáció ma még nem ül össze. Itt az elnök írásbeli uton juttatja el a költségvetési javaslatot az albizottságokhoz, melyek közül elsőnek a külügyi tört. ülést e hónap 30 án.

A király a delegációk alatt — miut azt már régebben megállapították — Budapestre jön, de az utazás napja és a budapesti tartózkodás programja még nincs véglegesen meghatározva.

Bölcső és koporsó.

Az anyós és a vő.

Titokzatos gyilkosság tartja izgatottságban a margitai járás egyik nagy községét, Szunyogdot és képezi általános beszéltárgyát a margitai járás lakosságának.

A községben vasárnap reggel virradóra meggyilkolva találták lakásán a község egyik leggazdagabb asszonyát. A gyilkosság elkövetői még nincsenek a hatóság kezei között, azonban a terhelő körülmények oly súlyosak, hogy azok alapján a csendőrség nagyon valószínűnek tartja, miszerint pár nap alatt letartóztatja az igazi tettest.

Az esetről tudósításunk a következő:

Szunyogd községben vasárnap reggel virradóra halva találták lakásán özv. Argyelán Jánosné, 80 éves, igen gazdag asszony. A halálesetet Argyelán Jánosné veje vette észre, aki nyomban jelentette azt az előjáróságnak, ahonnan a halottkém ment ki és megvizsgálta a hullát. A halottkém már csaknem befejezte a vizsgálatot, mikor tekintete Argyelánné nyakára esett, ahol az ing ki volt bontva s a nyakon sötét véraláfutások voltak láthatók. Jobban vizsgálat alá vette a hullát és ekkor konstataulta, hogy nem természetes halálról van szó. Eszrevételeit közölte a községi jegyzővel aki viszont a főszolgabírónak és a csendőrségnek tett jelentést.

Margitáról a járási orvos azonnal Szunyogdra utazott és szíten konstataulta, hogy Argyelánné erőszakos halállal múlt ki. A hullát felboncolták és ennek folytán megállapították, hogy a halál fulladás következtében állott be, melyet szabadkézzel elkövetett fojtogatás által idéztek elő.

A csendőrség azonnal kihallgatta Argyelánné vejét, aki azonban semmiről se akar tudni. Azt adja elő, hogy ő már reggel halva találta az anyósát, azonban dacára annak, hogy véle egy házban lakik, az éjjel semmiféle zajt nem hallott. A gyilkosság színhelyén tényleg semmi nyoma annak, hogy ott az áldozat dulakodott volna, védte volna magát.

Ha volt is valami bűnjel, mely a gyilkosságot igazolta volna, annak eltüntetésére elég ideje volt a gyilkosnak, mert a halál éjjel beállott és arról a vő csak a reggeli órákban tett jelentést. Mindazáltal a csendőrség és a kiszállott bíróság nem elégsznek meg annyival, hanem tovább nyomoznak a tettes után.

Eddig megállapították, hogy gyilkosságról van szó. Azt is megállapították, hogy idegen a házhoz az éj folyamán be nem ment. A házban csakis a veje és ennek áldott állapotban lévő felesége tartózkodtak. Igen terhelők az ismerősök és a meggyilkolt leányának vallomása. E szerint Argyelánné soha sem élt jól vejével. Örökösen veszekedésnek volt szítere a ház.

Legutóbb is Argyelánné amiatt kapott össze vejével, mert ez tőle pénzt kért és nem akart adni. Ekkor már annyira mentek, hogy csaknem tettlegességre került a dolog. E veszekedés alkalmával Argyelánné veje meg is fenyegette. A gyanúsított embert még nem tartóztatták le.

Az egész dologban a meggyilkolt veje és ennek felesége, dacára annak, hogy tagadnak álhatalosan, igen nagy félelmet áruznak el, úgy annyira, hogy mikor a gyilkosság színhelyén

az orvos a hatósági közegek előtt a boncolást fogatosította, addig a nagy félelem folytán a másik szobában, az áldott állapotban lévő nő egy egészséges fiu gyermeknek adott életet.

Egyik szobában a boncolás befejeztével koporsót szegelnek, a másikban egy ujszülött sír, s ez a két hang összevegyülve oly rémes, hogy a hatóság közegei is megborznak. És ezek mellett ott remeg az apa és az anya, a gyilkosság vádjával gyanúsítva, elkészülve minden pillanatban, hogy a nagy szabadságot az ügyészségi fogház dohos levegőjével cserélik fel mindhárman.

A bécsi tanácskozások kudarca. Politikai körökben ma az a hír terjedt el, hogy a bécsi tanácskozások eredménytelenek maradtak. Jól lehet a miniszterelnök úgy tervezte, hogy a katonai perrendtartás kérdését feltétlenül dűlőre viszi a mostani értekezletre, ez nem sikerült neki. A tanácskozáson új akadályok merültek fel, a melyek kizárták a meg egyezés lehetőségét, s ismét vitássá tették a katonai perrendtartásban a magyar nyelv jogát. Az értekezlet még annyit sem koncedált, a mit a kilenczes bizottság elfogadott. A miniszterelnök — hír szerint — ezt tudatta volna már a minisztertanácsaival s a párt több embereivel is.

Egy postatiszt öngyilkossága.

Tegnap este, 6 óra tájban, a vasuti postahivatal helyiségében egy revolverlövés dördült el. És ezzel betegezte földi pályáját egy fiatal, szép jövőnek elébe néző postatiszt, Makó Gyula, akit hivatalnoktársai és főnökei is egyaránt szerettek és a legkorrektebb uri embernek ismertek el mindenben. Hirtelen, váratlanul és tragikusan történt ez az eset, mert hisz a szegény fiatalembernek semmi különösebb oka nem lehetett az öngyilkosságra, hivatalában pontosan elvégezte a teendőit, feljebbvalói szerették és volt már családi otthona is, csak nemrégén nősülvén meg. Halálának a titkát valószínűleg a sirjába viszi magával.

A megrendítő öngyilkosságról egyébként a következő tudósításunk szól:

Makó Gyula 24 éves postatiszthelyettes, a pályaudvari postához volt beosztva, mint pénzes-levél expeditor. Mindenki szerette a szelid, jóra való és vonzalmas természetű és feljebbvalói szép jövőt jósoltak neki. Mintegy 6 hónappal ezelőtt megnősült és boldog családi életet élt. Társai azonban az utóbbi időben észrevették rajta, hogy nagyon szeret valamin sokáig elgondolkozni, maga elé bámulni a levegőbe, úgy, hogy többször meg is szólították ezért. De mindig valami ügyes, kitérő választ adott, mibe aztán a társak belenyugodtak.

Tegnap este 6 órakor, mint rendesen, bement a hivatalába, a pályaudvari postához, ahol ma reggel 7 óráig kellett volna teljesítenie szolgálatot. Le is ült az asztalához, hogy dolgozzon, de nem fogta sehogyse a munka. Megint gondolkodott, maga elé bámult, látszott rajta, hogy valami bántja.

— Egyik társa ezért megszólította:

— Miert busulsz megint Gyula?

— Mire ő hirtelen, szinte öletszerűen odavágta:

— Mindjárt nem busulok enl — és ezzel belenyult fiókjába, kivette szolgálati revolverét és a gyomrába lött.

A hivatalnokok ijedten néztek össze és rögtön telefonáltak orvosért. Mire azonban az orvos megérkezett, Makó Gyula már halott volt. A nagy vérvesztés azonnal halálát okozta.

A rendőrség részéről Fluch Dezső fogalmazó és Kelemen András detektiv jelentek meg. A halottat mindjárt elszállították lakására, hol fiatal felesége teljesea lesujtva és összerörve fogadta a gyászos hírt.

A fiatal postatiszt temetése valószínűleg szerdán délelőt lesz.

Legelegánsabb estélyi czipők

és arak részére
báli divatezkek
legkedvezőbben

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** Dr. Miskolczy Ferenc főispán tegnap hazaérkezett Nagyváradra és átvette hivatala vezetését.

* **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Bunyitay* Vince apátkaunokot, a Tudományos Akadémia tagját és *Némethy* Gyula dr. teológiai tanárt a műemlékek országos bizottságának tagjaivá nevezte ki.

* **Vetítő est.** Ma, kedden délután 5 órakor tartja meg a Katholikus Kör rendes vetítő estéjét. Dr. *Pataky* Arnold lesz az előadó, aki pompás képek kíséretében a berni felföldről fog előadást tartani.

* **Dr. Kiss Géza előadása a Magyar Tudományos Akadémián.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia fiatal, nagyképzetségű és szinpatikus tanára, dr. *Kiss Géza*, tegnap délelőtt a Magyar Tudományos Akadémián, mint vendég, igen érdekes és jogász körökben feltűnést keltő előadást tartott a római jogról, annak tanulmányozásáról és hatásáról a mai jogra, különös tekintettel a legújabb ásatásokra és leletekre. A fiatal tudós felolvasását igen melegen fogadták.

* **Siket Traján betegsége.** Igaz részvétellel értesülünk *Siket* Traján nagyvárad postatávirda igazgató súlyos betegségéről. Az élet-erős férfit vasárnap reggel 9 óra előtt mosdás közben makacs természetű vérvesztés lepte meg s mivel baja nagyon súlyosnak mutatkozott, családja azonnal orvosokért küldött. Dr. *Fráter* Imre közkórházi igazgató főorvos, dr. *Sámson* Márton gyakorló orvos és dr. *Major* László közkórházi segédorvos közbejöttével műtétet hajtott végre a súlyos betegen s érrepedést konstataált. Pontos vizsgálatot azonban még sem ejthetett dr. *Fráter* Imre a baj súlyos volta miatt. A tegnapi napot a beteg postai igazgató nyugodtan töltötte; lázmentes volt s az orrvérzése is szűnt s így szerencsére aggodalomra nincs ok. A köztisztületben álló férfiu betegségének híre csakhamar elterjedt az egész városban és előkelőségeink közül sokan keresték fel, azonban az orvosok intézkedése folytán senkit sem engedtek betegágyához.

* **Megyebizottsági tagvilasztás.** Bőlfenyéren a megüresedett egy megyebizottsági tagsági helyet, melyre tudvalevőleg a szociálisták olyan egyént választottak meg, aki egyáltalán nem akart megyebizottsági tag lenni, annál is inkább, mert se írni, se olvasni nem tud; tegnap töltötték be. A megüresedett helyre *Marosi* Antal püspökségi erdészt választották meg.

* A Magyar Bank igazgatósági ebédje. A Magyar Bank évi közgyűlése alkalmából **Erős Részó**, az igazgatóság elnöke vasárnap ebédet adott, melyre hivatalosak voltak az igazgatóság tagjai, a felügyelő bizottság elnöke és a főbb tisztviselők.

* A jogügyi bizottság ülése. Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága január 25-én délután fél 4 órakor a városházán ülést tart. Ez alkalommal a következő ügyeket tárgyalják: Az áruárak szerződésére adandó vélemény; Reisinger József vállalkozó jogos igénye; a telekfelosztási szabályrendelet.

* Az iparpalota létesítése. Nagyvárad város iparoktatási intézményeinek fejlesztése és elhelyezése céljából egy iparoktatási központ iparpalota létesítését vette tervébe Nagyvárad városa. Eredetileg azt tervezték, hogy a Sitarovszky-utcán levő volt Füzéséri laktanya örösi telkén építik fel az iparpalotát, azonban újabbban az a terv merült fel, hogy az iparpalotát vagy a Nagypiac téren, vagy a tűzoltó-laktanya helyén építsék fel. Ez utóbbi helyre már el is készítette a főmérnök a terveket. E szerint az iparpalotát a tűzoltó-laktanya mai épületének helyére, Mezey Mihály utca vonalába építenék, míg a tűzoltó laktanyát bejebb, a város-majort mai kertjébe építenék. A város-majort pedig ki vinnék a csendőriskola mögé. A telekből, Mezey Mihály-utcai frontján még maradna annyi hely, hogy a tábornoki lakot és a katonai irodákat itt elhelyeznék. Az iparos tanonciskolák továbbra is az egyes községi és állami iskolákban maradnának, míg az iparpalotában a továbbképző tanfolyamok, a létesítendő ipari szakiskola és az ezzel kapcsolatos tan- illetve közműhely, kiállítási helyiség, stb. nyerne elhelyezést. Az iparpalota építése tárgyában tegnap délután értekezlet volt a városházán, amelyen **Rimler Károly** polgármester elnöksége alatt **Lukács Ödön** tanácsnok, **Gerő Armin** főkapitány, **Köszeghy József** főmérnök és **Szűcs Izsó** ipariskolai igazgató vettek részt. A bizottság szintén a tűzoltó laktanya területével foglalt állást a kérdés pénzügyi részének megállapítása után, a kérdést az ipariskolai bizottság elé viszik.

* Révai Nagy Lexikon 18 kötet á 16 korona, **Franklin Kezi Lexikon** 3 kötet 54 korona havi részletfizetésre is. Megrendelhető **Benkő Ariur** könyvkereskedésében. *Modern Antiquarium.* Nagyvárad, Rákóczi-ut 10. Telefon 870.

* A népszámlálás. A népszámlálás eredményéről egymásután érkeznek be a megyeháza a jelentések. Egyelőre ugyan azokból a községekből küldik azokat, ahol nem adott sok munkát a lakosság összeszámlálása. Így tegnap érkezett be Tépéről, ahol 1140, Bigaméből ahol 3214 és Gyapjuról 1621 lelket írtak össze.

* A fűrdővasut és a vármegye. Ily hosszú idő után már mindenki azt hitte, hogy legkésőbb 1911-ben a két szomszédos fűrdőt könnyű és kényelmes közlekedési eszközökkel járhatja meg. És íme még mindig a közigazgatásnál tartunk. A belügyminiszter ugyanis tegnap küldte le a vármegye és a vasut engedélyeséi között kötött szerződés ügyét, a vármegyei törvényhatósági ut egy részének használatba vétele tárgyában. A miniszter a szerződést jóváhagyta. Nem kifogásolja, hogy a vasut 10 évre a pótdók alól mentesítsék. Azt azonban, hogy az uton más gépkocsi közlekedés ne történhessék, nem engedi, mert ellentétes a vármegye társaskocsi szabályrendeletének intézkedésével. Ha azonban a szabályrendeletet ennek megfelelően módosítják, ez ellen a tétel ellen sem lesz a miniszternek semmi kifogása.

* Egy középkori katolikus özevegő nő keres házvezetőnői állást papi vagy magános háznál. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóhivatásban.

* Hibás választói névjegyzék. Bihar-megye 1911. évre érvényes képviselőválasztónak névjegyzékét a belügyminiszterhez küldték fel felülvizsgálás végett. A névjegyzék tegnap visszaérkezett a vármegyéhez, mert a választók egy részének életkora egyáltalán nincs kitüntetve. Az életkor pedig tudvalevőleg igen fontos adat és emiatt a miniszter tegnap visszaküldte a névjegyzékét a vármegyéhez megfelelő korrigálás végett.

* Tilos a hullaszállítás. *Borza* Sebő, dr **Kozma Gábor** belényesi ügyvéd nyimcsdi gazdaságában volt alkalmazva, mint cseléd. A szerencsétlen természetnek egy kis gyermeke vörhenyre esett és már igen súlyos beteg volt, mikor atyja Belényesbe akarta vinni orvosi kezelés alá. A kis gyermek azonban utközben meghalt és mint hulla érkezett Belényesbe. A hatóság nem látván igazolva azt, hogy a gyermek utközben halt meg, Borzát 50 korona pénzbüntetésre büntette. Az ítélet ellen tegnap *Borza* az alispánhoz felebbezett, kérve a büntetés alól való felmentését, mert ő nem hullával indult el, hanem egy nagy beteg gyermekkel, aki utközben halt meg.

* Üzlet. Ur, az előtte álló bordárhoz: Vigye ezt a levelet a Kálvária utca 192. szám II-ik emeletére. Mi jár ezért magának?

Hordár: Ed forint nadságos ór?

Ur: Egy forint az sok...

Hordár: Kálvária-otca 192 sz... második emelet? ... Nem sok...

Ur: Na jól van, itt a pénz.

Hordár: Olásholgája nadságos ór. (Elindul és visszanez, meglát egy Messenger-Boy) Te fíj, jere ide!

Messenger-Boy: Mi tetszik uram?

Hordár: Biciklid el ezet o levelet a Kálvária otcába, második emelet százkilencvenkettő szám olál Mi jár tenéked?

Messenger-Boy: 90 fillér uram.

Hordár: Ne itt van edj korona. Tiz fillér o tiéd. (Elégült mosolyal visszamegy helyére, jó üzletet csinált.)

* A magyar nemzet története Szerkeszti Szilágyi Sándor. Tiz nagy kötet. Teljesen új. Megvehető száz koronáért Mártonffy Zoltán közs. isk. igazgatónál. Malom-utca 3. szám.

* Az áldomásozó csizmadia. Megirtuk annak idején, hogy a sarkadi csizmadia társulat ellen feljelentést tettek a miatt, mert a vezetőség a tagoktól beszédett tagsági díjakon bort hozat és azt mindjárt meg is isszák. A feljelentést kiadták jelentéstétel végett a társulatnak, melynek elnöke tegnap küldte be jelentését. E szerint tényleg vettek az új tagoktól 2 koronát áldomásra, de ezt a pénzt nem követelte senki, ha adták elfogadták és elköltötték, ha nem adták azzal is beétek. Így szolgálván a társulat által kitűzött célt (?)

* Kitüntetés. Az alsó-ausztriai országos bortermelési igazgató, **Reckendorfer Ferdinand** ur a múlt nyáron többek között **Caspari Frigyes** tulajdonát képező medgyesi (Nagyküküllő megye) nagy kiterjedésű szállótelep-iskoláit és amerikai anyatelepeit is meglátogatta és az ültetvények kitűnő állapotáról igen dicséretileg nyilatkozott; különösen azon tekintetben fejezte ki elismerését, hogy a szállótelep-iskolák hasonlíthatatlanul szépen néztek ki és hogy dacára az ez évben az egész bortermelő Európában oly felette nagy mértékben fellépett peronosporának a nagy kiterjedésű ültetvényekben semmi nyomát sem lehetett peronospora-kárnak észrevenni.

Az említett ültetvények kitűnő állapotának ezen elismerése egy, az alsó-ausztriai országos bizottság részére tett nagyobb megrendelés által még inkább kifejezést nyert.

Nem mulaszthatjuk, a bortermelő közönséget a fentemlített külföldi szaktekintély (szakértő külföld) által is elismert szállótelepekre figyelmeztetni és nem szenved kétséget, hogy a belöldi vevők is a legjobban lesznek kiszolgálva **Caspari Frigyes** (Medgyes) Kitűnően vezetett szállótelepein.

Különlegességek rövidárúkn.

Keztyük, fátolok, harisnyák, shawlok és gombok kiárusítás miatt nagyon olcsón lesznek elárusítva

TATRAY GUSZTÁV
Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **Villamos csillárt** ne vásároljon, berendezést ne készítsen, míg **Stern** nel a **Bámer** téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítetek Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat nyári áron házhoz szállítok. **Bámer-tér 3.** Telefon 556.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK** cég alatt.

Kiváló jószágú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fenntartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnak. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Óváry Testvérek kályhás iparosok** (Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

* Magánvizsgára sikerrel előkészít egy nagy gyakorlattal bíró nyugalmazott főgimnáziumi tanár. Már eddig is több tanítványt vizsgáztatott le kitűnő sikerrel. Megkeresések **Bethlen-utca 1** szám alatti lakására intézendők.

Confetti! Szerpentín!

Tombola tárgyak
Legyezők
Nászajándékok
Játékszerek
Hegedű és hegedű hurok
Utazó kofferek és táskák
Téli árak: alsó ing és nadrág
Bőr és kötött keztyük
Valódi szolingeni acél árak
Ridikülök, Gramofonok

Ujdonság! Ujdonság!

aluminium konyha edények,
GÁL FERENCZNÉL NAGYVÁRAD,
RÁKÓCZI-UT. — BAZAR-ÉPÜLET.

A várad h igykö:önséget közelebről érdekös érdekes üzletváltás hírével vesszük. Flegman Ármán régi, hírneves cég üzletét megnagyobbítani óhajtván, nagy áldozatok árán a több, mint 50 év óta fennálló ifj. Kohn Sámuel-féle üzletet megvette s annak helyén egy világvárosi nagy áruházat kíván létesíteni. Hosszu, fáradtságos munka eredménye lesz ezen áruház, mely méltán fog általános feltűnést kelteni. Az átalakítási munkálatokat nem-sokára megkezdik.

Legelegánsabb és
legmodernebb

fényképek

külföldi tanulmányok és ta-
paszttalok alapján

Molnár Jenő

(Janek utóda) műtermében.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Allandó butorkiállítás. Egyes butor-
darabok avagy egész lakásberendezé-
sek, iparművészi tervezések és költ-
ségvetések díjmentesen eszközöl-
nek. Új szerkezetű service-asztalok
mahagoni, palisander és citromfából.
A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos kép-
viselete, eredeti gyári árak mellett.

SPITZER BÉLA
női és gyermek divat-háza

A legszebb

menyasszonyi kelengyék, far-
sangi toilettek készülnek

Spitzer
szalonjában

Rákóci-ut 3. sz.

Amit mindenkinek tudnia kell.

1 liter rum 1.50

1 deka tea —.08

Az újvárosi drogeriában a torony alatt.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Templom tövében. Bajazzók.
Szerda: A kard becülete.
Csütörtök: Templom tövében. Bajazzók.
Péntek: A kard becülete.
Szombat: Templom tövében. Bajazzók.

Magdolna. A Szigligeti-Színház elfogadta előadásra *Peile* János, fiatal napyváradí írónak »Magdolna« című színművét. Az érdekes bemutatató február 9 én lesz.

A **templom tövében.** Eredeti bemutatója lesz ma este a Szigligeti-Színháznak. Ráskai Ferencnek egyfelvonásos »A templom tövében« című drámájára kerül színpadra előrangú szereposztásban. A darab több szerepeit Etsy Emma, Szentgyörgyi Lenke, H. Körösy Juci, T. Pogány Janka, Tóth, Kabos és Turányi játszzák. A bemutatónak különös érdekessége lesz még az is, hogy az előadáson jelen lesz a szerző is. A bemutató után Leoncavalló csodás szépségű »Bajazzók« című operájának lesz a reprize.

A **kard becülete.** Kazaliczky Antal, a Vigszínház hírneves művésze »A kard becülete« című színművét, a Magyar Tudományos Akadémia száz arannyal jutalmazta meg a múlt évi drámapályázatán. »A kard becülete«-nek szerdán este lesz a bemutatója s a nagy őszinte siker bizonyára nem fog elmaradni.

Z E N E.

Elhalasztott hangverseny. *Huberman Bronislaw* hangversenyét, melyet a rendezőség ma, kedd estére tűzött ki, a művész hirtelen megbetegedése miatt el kellett halasztani. A hangverseny azonban ezért *nem marad el*, napját a művész felgyógyulásával (a budapesti hangversenynyel egyidejűen) fogják kitűzni. A kedd estére megváltott jegyek érvényesek maradnak.

IRODALOM.

A **Szigligeti-Társaság** felolvasó ülése. Vasárnap e hó 29 én tartja a Szigligeti Társaság felolvasó ülést. Az elnök rövid megnyitója után *Lőrinczy György*, az országos nevű író fogja egy új novelláját s néhány költeményét bemutatni. Dr. *Némethy Gyula* papnöveldei tanár, a kiűnő esztétikus é művészettudós »Az öltözet problémája a művészetben« címmel tart nagyérdekű felolvasást. Befelezésül ifj. *Kocsán János* olvassa fel néhány legújabb költeményét.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 29. Iparos bál a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 1. A Tiszti Kaszinó estélye, hangversennyel, tánccal a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 2. Az Evangélikus Nőegylet teaestélye délután 5 órakor a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 5. A Kath. Legényegylet színelőadással és tánccal egybekötött házas estélye a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 7. A biharmegyei és nagyváradí nőegylet társasvacsorája és táncmulatsága a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 8. A Kath. Kör társasvacsorája és háziestélye a Pannónában.

Február 11. Utazás a fölo körül. A Gyermekbarát Egyesület bálja a Vigadóban.

Február 25. A Tiszti Kaszinó vivó-estélye a Kereskedelmi Csarnokban.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

TÁVIRATOK.

A nagykövetek Budapesten.

Bécs, jan. 23.

(Saját tud.) Illetékes helyről úgy informáltak a fővárosi sajtót, hogy a király budapesti tartózkodása alatt az összes külföldi nagykövetek Budapesten fognak tartózkodni. A követek itt tartózkodása a külföldi előékenységet akarja kifejezni a magyarokkal szemben.

Kossuth betegsége.

Budapest, jan. 23.

(Saját tud.) Kossuth Ferenc állapota határozottan rosszabbodott. Keze és lába megdagadt. Az orvosok tegnap tanácskozást tartottak, melyen a legnagyobb nyugalmat és a leggondosabb ápolást rendeltek. Így is legalább 6—8 hétig fogja a nagybeteg őrizni az ágyat.

A szerb szerződés.

Belgrád, jan. 23.

(Saját tudósítónktól.) Milovanovics szerb külügyminiszter és Forgach gróf osztrák-magyar követ ma cserélték ki kölcsönösen a kereskedelmi szerződés okmányait. A szerződés ma már életbe lép. A szerb kormány mindent elkövetett, hogy a szerződés készen találja az országot.

Török csapatok mozgósítása.

Szaloniki, jan. 23.

Seiket pasa hadügyminiszter elrendelte a monasztiri, perlepei és köprülíi kerületek I. osztályu redifjeinek, valamint a kossnovoi kerületi 12 zászlóaljához tartozó redifek behívását. A csapatokat részint Szalonikiben, részint Dedeagacsban hajóra ültetik és Hodeidába szállítják. Jussuf pasa, Dedeagacs parancsnoka nevezetett ki a Yemembe induló rumelíai csapatok főparancsnokává.

Kormánybiztost Máramarosba.

Budapest, január 23.

(Saját tudósítónktól.) Huszár Károly előterjesztést tett a kormánynak a máramarosi állapotok ügyében. Huszár kéri, hogy Máramarosba kormánybiztost küldjenek ki. Az előterjesztést pénteken fogja megindokolni s bemutatni.

Törlesztéses kölcsön!

Feltételek:

**Teljes árfolyam
5.65 annuitás.**

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

Angol uri szabóság.

Az európai modern divatokkal lépést tartva, saját műhelyemben több évi külföldi tapasztalataim érvényesítve, hani és angol legjobb kelmékből raktáromon elsőrendű öltönyöket, télikabátokat stb. készítek megrendelés után.

A n. é. közönség figyelmét felhívom cégemre.
Tisztelettel

HÁBER és TÁRSA férfiszabó.

o Nagy Sándor-utca 1. szám. o

Igazságszolgáltatás.

§ Vörös lakodalom. (Esküdtörvényszéki tárgyalás.) Az őszön embervér folyt egy drágszékei lakodalmon. A falu fiatalsága ott mulatott a táncpályán, a bor azonban csakhamar zavart csinált a legények között s Mikovszki Tótyert, Popa Pavelt és Kozma Mikulát összevesztette egymással. Kozma Mikula ezért megleste két ellenfelét és mikor azok hazafelé mentek, botot rájuk támadt és meg akarta őket verni. A megtámadottak azonban felülkerekedtek és a botot elvették tőle, sőt Popa Pável még bicikliját is előrántotta és több helyen megszurkálta Kozma Mikulát, aki rögtön meg is halt. A két román legény ügyét tegnap tárgyalta a nagyváradai esküdtörvényszék, dr Csulyok Béla elnöklété alatt. Mikovszki beismerte tettét, de csak egy botütést vállalt, míg a többi társára háritotta. Az esküdtek Mikovszkit felmentették, ellenben Popa Pavelt bűnösnek mondták ki, akit ennél fogva a törvényszék mástéli évi fegyházra ítél. Ugyész dr. Thury Endre, védők dr. Weissberger Lajos Zilahy Gusztáv voltak.

**Nagy karácsonyi és újévi
occasio Január 15-ig**

Radó és Kertész

Kossuth-utca 2. szám.

Síessünk az ajándékokat megvenni,

most mig óriási a választék.

Bluz selyem különlegességek 43--60--70
Bluz bársonyok 55--70--85
120 széles ruha szövetek 28--38--50--58--70--85
140 széles kosztüm kelme 65--85
Jól mosható barhetek 13--17--25--30
Jó vászon és kanavász 1 vég 5 for. 50
Asztalneműek, valamint, az összes raktáron levő selyem, szövet és posztó kendők, de különösen női fehérműek teljesen leszállítva adatnak el
Menyasszonyi kelengye választékunk különös figyelmet érdemelnek.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
Czapfalvi József.

358

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, jan. 23.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	871.—
Oszttrák hitel	—	—	679.25
4%-os koronajáradék	—	—	92.—
Államvasut	—	—	750.—
Jelzálogbank	—	—	510.—
Leszámitoló bank	—	—	611.—
Hazai Bank	—	—	318.—
Kereskedelmi részv.	—	—	773.50
Rimamurányi	—	—	670.—
Salgótarjáni	—	—	655.—
Közuti vasut	—	—	798.25
Városi villamos	—	—	406.75
Adria	—	—	—

Irányzat: Szilárd.

A gabonátőzsde.

50 kilogramonkint.

Buza áprilisra	—	—	11.23
Buza májusra	—	—	11.12
Buza októberre	—	—	10.65
Rozs októberre	—	—	8.04
Zab áprilisra	—	—	8.70
Tengeri májusra	—	—	5.65

Irányzat: Szilárd.

Pénzügyintézetek közgyűlési naptára

- 25. Nagyvárad Népbank részvénytársaság.
- 25. A »Biharmegyei Takarékpénztár« részvénytársaság d. u. 3 órakor.
- 29. A »Központi Takarékpénztár« közgyűlése.
- 29. A »Nagyvárad Takarékpénztár« részvénytársaság d. e. 10 órakor.

- 28. Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Termény Hitelbank d. u. 4 órakor.
- 31. Agrár Takarékpénztár részvénytársaság. Február 2-án A »Gazdasági és Iparbank« részvénytársaság d. e. 10 órakor.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

**Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.**

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Hirdetmény.

A Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság 1911. január hó 15-én tartott rendes évi közgyűlésén elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 1000 db új, 300 korona n. é. részvény kibocsátása által 900.000 koronáról

1,200.000 kor., azaz

Egymilliókéttőszázezer

koronára

emeli fel.

Ezen új 1000 db részvény kibocsátása a következő feltételek mellett történik, u. m.:

1. A régi részvényesek elővételi joggal birnak minden három régi részvény után egy új részvényre.
2. Az új kibocsátású 300 korona névértékű részvények 310 korona vételárban bocsátatnak ki, melyből 300 korona az alaptőkéhez, 7 korona a rendes tartalékalaphoz és 3 korona darabonként pedig kiállítási díj és bélyegilletékre fordítatik.
3. Az igazgatóságnak jogában áll a régi részvényesek által át nem vett részvényeket szabadkézből, 310 korona kibocsátási árban elhelyezni.
4. Az elővételi jog gyakorlásának, valamint a szabadkézből eladásra kerülő részvények elhelyezésének határideje 1911. február hó 28-án.

Ezen határidőben a régi és új részvényesek tartoznak:

részvény jegyzése alkalmával dbként 110 K	
1911. március 15-ig	80 K
1911. április 15-ig	60 K
1911. május 15-ig	60 K

az intézet pénztáránál befizetni.
Ezenfelül tartoznak a részvényesek 1911. január hó 1-től a befizetés napjáig 6 százalékos kamatot befizetni.

Az új részvények 1911 január hó 1-től kezdve az üzleti haszonban részesülnek.

A késedelmes befizetőkre az alapszabályok 4. § a nyer alkalmazást.

Nagyvárad, 1911 január 16-án.

A Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság

igazgatósága.

**Vegyél!
Vegyen!
Vegyünk!**
10. 13. és 17.
Koronáért
Moskovits Antonomiai cipőt
Nagyvárad

Kossuth-utca 5. gyár épület és
Bémer-tér, Fő-utca sarok.

Telefon: 263 szám.

**Hirdetések
felvételnek
a lap kiadó-
hivatalában**

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é.
— közönséget, hogy —
Kert-utca 2. szám.

építési irodát

nyitottam.

Elvállalok tervezéseket és bár-
milyen e szakmába vágó
:: munkákat. ::

Tisztelettel

Béres Ferenc

építőmester.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
:: utólérhetetlen. ::

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kelle-
— mesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Karcos bor a legjavából kapható.
Kitűnő magyar konyha. A legjobb
fajborok. Abonánsok polgári árban
megegyezés szerint szolgáltatnak ki.
— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

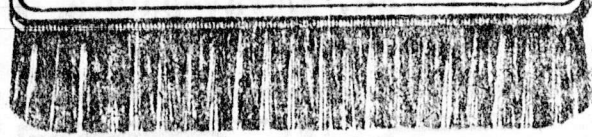
A vidékiek találkozóhelye.

Szállodában szobák 1 korona
— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a
„NEMZETI“
szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

*Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön
bánja,
Ha Fernolendt NIGRIN-jét nem
használja.*

Heiczer Ferenc

papi- katonai és polgári szabó
Nagyvárad, Körös-utca 22. sz.

Készít a legjobb minőségű szövetek-
:: ből reverendát és cimadát. ::

Egyenruhákat bármilyen fegyver-
nemhez, átalakításokat méret szerint.

**Polgári ruhákat legolcsóbb
árban valódi angol szöve-
tekből készítik.**

Levelezőlapra meghívásra helyben és
vidéken mértékvétel végett megjelenek.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Heiczer Ferenc.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos
munkákat, vízvezeték és csator-
názási munkákat, gyárak teljes
berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és
ekéket, magánjárókat és cement-
ipari gépeket.

**Érhárvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.**

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40
gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.**
100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek,** fény-
képes **z-l á m p á k** ugyancsak **legolcsóbb**
áron kaphatók.

Csillárok,

í v l á m p á k

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

csillár-raktárunkat
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

(1. lóerőtől 12 lóerőig minően nagyságban)

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővitését, átalakítá-
sát, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák száll-
ítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

**„TISZÁNTUL“-ra
előfizethetni
mindennap.**